

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
24.12.2025

Gülcan KİŞ
CHP Mersin Milletvekili

Türkiye, sahip olduğu tarımsal potansiyele ve üretim kapasitesine rağmen son yıllarda temel gıda ürünlerinde ithalata bağımlı hale gelmiştir. 2025 yılı itibarıyla artan girdi maliyetleri, kur baskısı ve üretimde yaşanan yapısal sorunlar, gıda arz güvenliği açısından ciddi riskler doğurmaktadır. Özellikle hangi ürün gruplarında, hangi miktarlarda ve hangi ülkelerden ithalat yapıldığına ilişkin verilerin kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. 2025 yılı itibarıyla Türkiye'nin gıda ve tarımsal ürün ithalatı ürün bazında (tahıllar, bakliyat, yağlı tohumlar, bitkisel yağlar, canlı hayvan, et, süt ve süt ürünleri, şeker, meyve-sebze vb.) miktar ve parasal tutar olarak ne kadardır?
2. 2025 yılında en fazla ithalat yapılan ilk 10 gıda ürünü hangileridir? Bu ürünlerin her biri için ithalat miktarı ve toplam maliyeti ne kadardır?
3. Söz konusu ürünler hangi ülkelerden ithal edilmektedir? Ülke bazlı dağılım nasıldır?
4. 2025 yılı gıda ithalat rakamları, 2020–2024 yıllarıyla karşılaştırıldığında artış veya azalış oranları ne düzeydedir?
5. Türkiye'de üretimi yapılmasına rağmen ithal edilen gıda ürünleri hangileridir? Bu ürünlerde ithalata yönelmenin gerekçeleri nelerdir?
6. Gıda ithalatının artmasının, yerli üretici, çiftçi gelirleri ve tarımsal sürdürülebilirlik üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir analiz bulunmakta mıdır?
7. 2025 yılında gıda ithalatı için ödenen döviz tutarı ne kadardır? Bu tutarın cari denge üzerindeki etkisi nasıl değerlendirilmektedir?
8. İthalata bağımlı olunan ürün gruplarında yerli üretimi artırmaya yönelik 2025 yılı içinde uygulamaya alınan veya planlanan destek ve politika değişiklikleri nelerdir?
9. Gıda arz güvenliğini sağlamak amacıyla ithalat yerine üretim planlaması, taban fiyat, alım garantisi ve girdi destekleri konusunda yeni bir yol haritası hazırlanmakta mıdır?
10. Tarımda ithalatın kalıcı bir politika haline gelmesini önlemek için Bakanlığınızın orta ve uzun vadeli stratejisi nedir?